

Ekspozīcija "Sirdsapziņas ugunskurs" gūst starptautisku atzinību Eiropā

Jau vairāk nekā gadu Cēsu vecpilsētā apmeklētājus pārsteidz un piesaista ekspozīcija "Sirdsapziņas ugunskurs". Iekārtota autentiskā padomju okupācijas laika vidē – bijušajā milicijas īslaicīgās aizturēšanas izolatorā, ekspozīcija skaidro Latvijas okupācijas vēsturi no 1939. līdz 1957. gadam un iepazīstina ar nacionālo pretošanos kādreizējā Cēsu aprīnī.

Ekspozīcijas tapšana sākās kā Latvijas Politiski represēto Cēsu biedrības iniciatīva un, piesaistot profesionālus palīgus, rezultējās gan reģionāli, gan nacionāli nozīmīgā mantojuma izpētes un interpretācijas projektā. Ekspozīcija kļuva publiski pieejama 2018. gada 23. augustā, pateicoties tās mājvietas īpašnieces Iekšlietu ministrijas atsaucībai, finansiālajam atbalstam no Centrālvidzemes pašvaldībām, Kultūras ministrijas, Valsts Kultūrkapitāla fonda, Konrāda Adenauera fonda, Valmieras novada fonda, privātiem ziedotājiem, kā arī sponsoru un brīvprātīgo palīgu ieguldījumam.

Ekspozīcijas koncepcijas un satura kuratorei, kultūras mantojuma interpretācijas jomas speciālistei Elīnai Kalniņai veidojot ekspozīcijas saturu, konsultācijas sniedza Latvijas Okupācijas muzeja vēsturniece Inese Dreimane un Latvijas Universitātes Latvijas Vēstures Institūta ārštata pētnieks vēsturnieks Zigmārs Turčinskis, nozīmīgs bija arī Latvijas Valsts arhīva eksperta vēsturnieka Aināra Bambala atbalsts. Savukārt

veiksmīgi sadarbojoties ar māksliniekiem Kristu un Reini Dzudzilo, ekspozīcija ieguva izcilu dizainu un 2019. gadā kļuva par Latvijas Dizaina Gada balvas laureāti. Šopavasār ekspozīcija iemantojusi starptautisku atzinību, - Eiropas Savienības “Europa Nostra” kultūras mantojuma balvas žūrija atzinīgi novērtējusi Cēsīs izveidoto ekspozīciju, piešķirot žūrijas Speciālo balvu kategorijā “Izglītība, apmācība un izpratnes veidošana”.

Eiropas Savienības “Europa Nostra” kultūras mantojuma balva ir kultūras mantojuma nozares prestižākā balva, kas Eiropas mērogā godina ievērojamākos sasniegumus. Balvu reizi gadā piešķir četrās kategorijās un šī ir piektā reize, kad Latvijas sniegums kultūras mantojuma jomā gūst panākumus: 2013. gadā par balvas laureātu kategorijā “Izglītība, apmācība un izpratnes veidošana” kļuva Kuldīgas novada pašvaldības Restaurācijas centrs; 2002. gadā diplomu kategorijā “Pašaizliedzīgs darbs” ieguva Rundāles pils muzejs; 2004. gadā diplomu kategorijā “Saglabāšana” saņēma Bauskas pil; 2016. gadā atzinība kategorijā “Izpēte” tika piešķirta Jāņa Krastiņa Liepājas jūgendstila arhitektūras izpētei.

Nacionālās Kultūras pārvaldes vadītājs Juris Dambis atzīst, ka “ekspozīcija “Sirdsapziņas uguns” izvēlētās tēmas, tās satura, atturīgā, neuzbāzīgā un nepiebāztā atspoguļojuma veida dēļ Eiropas mērogā ir īpaša. Pavisam nesenais pagātnes skarbo vēstures faktu netradicionāls, domāšanu rosinošs atspoguļojums uzrunā un neatstāj vienaldzīgu katru ekspozīcijas apmeklētāju. Spēcīgais vēstījums nav uztverams kā nodevas pagātnei, bet rosina sarunu par atbildību, cilvēka dzīves kvalitāti un mūsu nākotni. Īpaši svarīgi tas ir jaunajai paaudzei, kura nepazīst okupācijas režīmu noziedzīgo rīcību. Ekspozīcijas izveidošana pēdējā brīdī ir “noķērusi” pazūdošus, no sabiedrības atmiņas izgaistošus faktus un tos pacēlusi jaunā humānai sabiedrībai nepieciešamā aktualitātē. Šīs tēmas aktualitāte nezudīs, bet par to interese tikai pieaugs.”

No 22. maija ekspozīcija “Sirdsapziņas uguns” ir atkal atvērta un savā mājvietā, Pils ielas 12 pagalmā Cēsīs, gaida apmeklētājus piektdienās, sestdienās un svētdienās no plkst.12.00 līdz plkst.17.00. Apmeklētāji aicināti ieejas biļetes iegādāties attālināti ar aplikācijas “Mobilly” starpniecību.

Eiropas Savienības “Europa Nostra” kultūras mantojuma balvas piešķiršanu kopš 2002. gada rīko nevalstiska organizācija “Europa Nostra” un Eiropas Komisija. “Europa Nostra” apvieno 250 nevalstiskas un bezpeļņās organizācijas, kas darbojas kultūras mantojuma jomā vairāk nekā 50 Eiropas valstīs. To atbalsta arī vairāk nekā 150 asociēto valstu iestādes un korporācijas, kā arī vairāk nekā 1500 individuālo dalībnieku. Vairāk informācijas par rīkotājiem un balvu: <https://www.europanostra.org/>

Vairāk par žūrijas speciālbilvas 2020. gada laureātiem:

<https://www.europanostra.org/2020-european-heritage-awards-europa-nostra-awards-s>

pecial-mentions/

Par ekspozīcijas publisko pieejamību ar Valsts Kultūrkapitāla fonda un privāto ziedotāju atbalstu rūpējas nodibinājums "Ekspozīcijas "Sirdsapziņas ugunskurs" atbalsta fonds" un sadarbībā ar Latvijas Politiski represēto Cēsu biedrību finansiālu atbalstu ekspozīcijas pastāvēšanai sniedz Cēsu novada pašvaldība.

Vairāk informācijas par ekspozīciju "Sirdsapziņas ugunskurs":

<https://sirdsapzinasugunskurs.lv/>

Informācija saziņai:

Kontaktpersona: ekspozīcijas kuratore Elīna Kalniņa

Tālr.: 25445433

E-pasts: ugunskurs@cesis.lv